

Zwijn

Tekst: Elian Hattinga van 't Sant

In 2016 las ik in een kort bericht in het wetenschappelijke tijdschrift *Animal Cognition* dat wilde zwijnen in de dierentuin van Bazel bepaald eten – appels - in stromend water gingen wassen als dat zanderig was. Er zijn wel meer diersoorten, zoals wasberen, vogels en apen die hun eten naar het water brengen en het daarin onderdompelen, maar vaak, zo schreven de onderzoekers, doen ze dit alleen maar om het nat te maken. Wat echt bijzonder werd gevonden was dat de zwijnen hun de appels écht schoon wassen: ze ontdeden deze van zand en viezigheid. Hadden ze bijvoorbeeld appels die schoon waren, dan werden die niet naar het water gebracht, maar ‘gewoon’ opgegeten.

Wat de onderzoekers zo bijzonder vonden, was dat de zwijnen een onderscheid maakten tussen schoon en zanderig eten, en dat ze iets lekkers niet gelijk opaten als er zand op zat maar het ergens heen brachten – water – waar ze de appels schoon konden maken. Dit vereist namelijk behoorlijk veel intelligentie, inzicht en ook nog eens zelfbeheersing.

Deze voorkeur voor schoon eten en de bereidheid om daar moeite voor te doen, past bepaald niet in het plaatje dat de meeste mensen van dieren hebben: die eten toch alles wat voor hun neus komt als ze honger hebben, zanderig of niet? En zeker van in modder wroetende zwijnen verwacht niemand dat zij een voorkeur hebben voor schoon gewassen appels. Daarom kreeg het bericht ook de leuke titel *Not eating like a pig*.

Als ik naar mijn honden kijk, dan malen die niet om een zandkorrel meer of minder. Ze zijn natuurlijk ook meestal niet – zoals de zwijnen uit Bazel - in de gelegenheid om zelfstandig hun eten schoon te spoelen. Maar dat lang niet alle honden houden van zand in hun bek, viel me ooit al lang geleden op bij mijn eerste Flatcoat Tasa. Zij groef bijvoorbeeld nooit kuilen in het zand, zoals de anderen met veel overtuiging deden (en doen) om daar dan met een zandneus en tevreden pretogen weer uit te komen. Ze had zelfs een uitgesproken hekel aan zand in haar bek.

Tasa was verslaafd aan apporteren. Ze wist niet hoe snel ze een dummy, bal of frisbee terug moest brengen in de hoop op een tweede ronde. Behalve als er veel zand op zat. Dan spuugde ze hem uit en moest vermaand worden om hem toch terug te brengen. Tijdens de korte uitjes in een nabijgelegen parkje waar ik in de middagpauze op mijn werk met haar naar toe ging om te frisbeeën, bedacht ze spontaan een oplossing. In het parkje was een vijver. Wie schetste mijn verbazing toen ze op een keer, nadat haar frisbee op een zanderige plek was gevallen, ineens als een speer naar de vijver rende, om de frisbee - die ze bij een miniem randje vasthield – in het water te laten vallen, op te pakken en weer te laten vallen, net zo lang tot hij schoon gespoeld was, om hem vervolgens weer als een speer naar me terug te brengen.

Omdat we meerdere dagen per week naar het parkje gingen, werd de ontdekking heel snel een vaste gewoonte. Viel de frisbee in het gras, dan bracht ze hem gelijk terug, maar viel hij in het zand, dan ging ze eerst naar de vijver om het zand er af te wassen. Wat uit wetenschappelijk oogpunt nog veel interessanter was: ze wist echt precies wat ze deed. De gewoonte was niet situatie gebonden. Ze paste dit ook elders toe en op andere voorwerpen. Toen we een keer op het strand waren en er een dummy werd gegooid, rende ze er gelijk de zee mee in om die eerst schoon te wassen. Dit bleef ze overall doen als een te apporteren voorwerp onder het zand zat en er water in de buurt was.

Voor veel mensen die hun Flatcoat volgens het boekje willen laten apporteren, is een dergelijk zelfstandig initiatief een bron van ergernis. De hond wordt stout, eigenzinnig of ongehoorzaam gevonden, en vaak minimaal luidkeels FOEI toegeroepen. Voor wetenschappers (en voor mij) is het gedrag dat Tasa vertoonde echter een bijzonder voorbeeld van hoge intelligentie en uitstekend probleem-oplossend vermogen. Waarvan acte!

Referentie: Sommer, V., Lowe, A. & Dietrich, T. (2016). Not eating like a pig. *European wild boar wash their food. Animal Cognition* 19, 245. <https://doi.org/10.1007/s10071-015-0903-z>